

N:o 59.

Ank. till Riksd. kansli den 15 april 1898, kl 11 f. m.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående beredande af medel till fullbordande af de beslutade nya kasernetablissemerten.

(1:a U. A.)

Under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver landtförsvarsärenden för den 4 sistlidne februari har Kongl. Maj:t uti en samma dag till Riksdagen aflåten proposition (n:o 58) föreslagit Riksdagen att medgifva, att till betäckande af brist å anslagen till de i sammanhang med den förbättrade härordningens antagande vid 1892 års ertima riksdag beslutade nya kasernetablissemerten finge användas dels af befintlig behållning å försäljningsmedlen för fotgardesregementenas gamla kaserntomter ett belopp af 143,675 kronor, dels ock uppkommen behållning å de beviljade anslagen till Första Göta artilleriregementes och Lifgardets till häst nya kasernetablissemert.

Till åberopade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen anført följande.

I skrifvelse den 29 sistlidne januari hade chefen för fortifikationen gjort framställning om åtgärder för beredande af medel till fullbordande

af de utaf 1892 års urtima Riksdag beslutade nya kasernetablissemmenten, och hade han dervid erinrat, att de anslag, som af Riksdagen beviljats, visat sig icke vara tillräckliga, så vidt anginge etablissemmenten i Upsala för Andra Svea artilleriregemente och i Umeå för Norrlands dragonregemente. Hvad det förstnämnda af dessa båda etablissemment beträffade, hade en brist af 200,000 kronor uppstått derigenom, att Riksdagen, vid beviljande af anslag till etablissemmentet, såsom tillgång beräknat det högre bidrag, som Gefle stad erbjudit, en tillgång, hvaraf statsverket dock icke kommit i åtnjutande, emedan etablissemmentet blifvit förlagdt till Upsala; och hvad anginge etablissemmentet i Umeå, hade det knappt beräknade kostnadsbeloppet, 500,000 kronor, af Riksdagen blifvit nedsatt med ej mindre än 150,000 kronor till 350,000 kronor. Allenast till följd af dessa omständigheter skulle således bristen i anslagen till dessa båda etablissemment komma att uppgå till 350,000 kronor. Men härtill komme, dels att det af Kongl. Maj:t till Andra Svea artilleriregementes etablissemment begärda anslaget af Riksdagen blifvit nedsatt med 8 procent, och dels att byggnadsprisen numera visat sig vara icke oväsentligt högre än vid tiden för uppgörandet af förslag till etablissemmenten, i hvilket afseende kunde anföras, att vid hållen entreprenad å grundläggningsarbete för etablissemmentet i Upsala priset å detta arbete stält sig omkring 14,500 kronor dyrare, än beräknadt varit. Dessutom vore att märka, att till följd af den nedsättning med 8 procent uti de af Kongl. Maj:t begärda byggnadsanslagen, som Riksdagen vidtagit beträffande icke allenast etablissemmentet i Upsala, utan äfven de nya kasernetablissemmenten i Skåne, Jönköping och Sollefteå, något öfverskott å dessa senare etablissemment icke komme att uppstå, utan tvärtom, till följd af brist på medel, en mängd kompletteringsarbeten vid dessa etablissemment, såsom invändig oljemålning å väggar, anordnande af marketenterilokaler, kall- och varmbadhus m. m., måste uppskjutas, till dess tillgångar till deras utförande kunde på annat sätt beredas.

Emellertid gälde det nu i främsta rummet att få etablissemmenten i Upsala och Umeå i så pass fullbordadt skick, att regementena kunde i dessa etablissemment inflytta, och medel härtill syntes kunna åstadkommas på följande sätt. Dels funnes nemligen å försäljningsmedlen för fotgardesregementenas gamla kaserntomter ett ganska betydligt odisponerat öfverskott, hvilket uppstått derigenom, att kostnaden för gatuordnandet, hvilken i sin helhet beräknats såsom utgift, delvis blifvit lagd på köparne, och dels hade besparingar uppstått å de till de nya etablissemment

menten för Första Göta artilleriregemente och Lifgardet till häst beviljade anslagen.

Hvad anginge fotgardesregementenas gamla tomter, så hade vid försäljning af dessa tomter, enligt en bifogad uppgift af försäljningsmannen, efter afdrag af omkostnader och provisioner influtit 4,846,000 kronor. Häraf vore disponerade:

till uppförande af fotgardesregementenas nya kasernetablissem- ment	kronor 3,105,000;
» anskaffande af inventarier för dessa etablissemment	» 60,000;
» Norrlands artilleriregementes kasernbyggnadsarbeten	» 300,000;
» byggnadsarbeten vid Svea ingenjörbataljons kasern	» 70,000;
» uppförande af de på grund af 1892 års urtima Riksdags beslut tillkomna kasernetablissemmenten ...	» 747,325;
	eller således tillhopa kronor 4,282,325.

För gaturegleringskostnader komme, enligt en likaledes bifogad uppgift från Stockholms stads byggnadskontor, att åtgå 420,000 kronor. Lades detta belopp till nyssnämnda summa, 4,282,325 kronor, uppkomme ett belopp af 4,702,325 kronor; och om detta belopp droges från försäljningssumman, 4,846,000 kronor, utgjorde den odisponerade återstoden 143,675 kronor.

Å anslaget till Första Göta artilleriregementes nya etablissemment vid Qviberg hade genom uteslutande af det i förslaget upptagna sjukhuset uppkommit en behållning, som uppginge till omkring 23,000 kronor; och å anslaget till Lifgardets till häst nya etablissemment kunde beräknas uppkomma en besparing af omkring 187,400 kronor. Dessa tre belopp, 143,675 kronor, 23,000 kronor och 187,400 kronor, utgjorde tillsammans 354,075 kronor.

Att hela detta belopp, 354,075 kronor, skulle blifva mer än väl behöfligt för fullbordandet af etablissemmenten i Upsala och Umeå, ansåge chefen för fortifikationen uppenbart framgå af hvad han ofvan anfört i fråga om de beviljade anslagen till dessa etablissemment och särskildt rörande den ökade kostnaden för grundläggningsarbetena vid etablissemmentet i Upsala; och som han ansåge det vara nödvändigt, att ytterligare tillgångar till nämnda båda etablissemments uppförande nu bereddes, emedan genom ett uppskjutande af denna angelägenhet planen för arbetenas ändamålsenliga bedrivande skulle förryckas samt ökade kostnader och tidsutdrägt uppstå, hade han hemställt, att Kongl. Maj:t täcktes till Riks-

dagen aflåta proposition derom, att den ännu odisponerade behållningen på försäljningen af fotgardesregementenas gamla tomter måtte intill ett belopp af 143,675 kronor få användas till täckande af brister å anslagen till de i sammanhang med den förbättrade härordningens antagande vid 1892 års urtima riksdag beslutade nya kasernetablissemmenten, och att det medgifvande, Riksdagen gjort beträffande anslagen till dessa etablissement, nemligen att, derest brist skulle uppstå å det belopp, som för ett eller annat af dem anslagits, till täckande deraf finge användas möjligen uppkommande öfverskott å de för öfriga dylika etablissement anslagna belopp, måtte utsträckas att omfatta jemväl anslagen till Första Göta artilleriregementes och Lifgardets till häst nya kasernetablissemment, så att behållningarna å anslagen till dessa båda etablissement blefve tillgängliga för täckande af brister å anslagen till de vid 1892 års urtima riksdag beslutade nya kasernetablissemmenten.

Beträffande de i chefens för fortifikationen ofvan anförda skrifvelse omförmälda nya kasernetablissemmenten för Andra Svea artilleriregemente och Norrlands dragonregemente erinrade departementschefen om följande förhållanden. Kongl. Maj:ts till 1894 års Riksdag aflåtna proposition angående anslag till dessa jemte åtskilliga andra nya kasernetablissemment hade utgått derifrån, att etablissement för Andra Svea artilleriregemente skulle för en beräknad kostnad af 935,000 kronor uppföras i Upsala. Då nämnda stad såsom bidrag till etablissementets uppförande erbjudit 200,000 kronor, kunde enligt Kongl. Maj:ts förslag det belopp, som statsverket för etablissementet skulle tillsläppa, begränsas till 735,000 kronor, hvilket belopp också beräknades vid bestämmandet af den totalsumma, som Kongl. Maj:t af Riksdagen äskade för uppförande af samtliga de nya etablissementen. Riksdagen hade på anförda skäl ansett kostnaden för ifrågavarande kasernetablissemment kunna nedsättas till 859,000 kronor; och ehuru Riksdagen förklarar frågan om platsen för Andra Svea artilleriregementes förläggning böra öfverlemnas till Kongl. Maj:ts pröfning, hade Riksdagen tillika uttalat, att, vid beräkningen af hvad staten borde för ändamålet anslå, hänsyn borde tagas till det högre bidrag, 400,000 kronor, som Gefle stad erbjudit, samt att alltså statens bidrag för anskaffande af etablissement för Andra Svea artilleriregemente borde uppgå till allenast 459,000 kronor. Då emellertid Kongl. Maj:t sedermera, vid slutlig pröfning af frågan om Andra Svea artilleriregementes förläggning till Upsala eller Gefle, af militära skäl funnit nödigt, att regementet förlades till Upsala, hade följden deraf blifvit, att för uppförande af kasern-

etablissemment för regementet icke funnes disponibelt större belopp än dels det af Riksdagen anvisade beloppet 459,000 kronor och dels Upsala stads bidrag, 200,000 kronor, eller tillsammans 659,000 kronor i stället för den af Kongl. Maj:t äskade summan 935,000 kronor. Redan den af Riksdagen i kostnadsberäkningarna vidtagna reduktionen från 935,000 till 859,000 kronor gjorde det svårt att uppföra etablissemmentet enligt plan; men uppenbarligen vore det fullkomligt omöjligt att uppföra ett till 935,000 kronor beräknadt etablissemment för 659,000 kronor, och följden häraf vore också den, att, om ytterligare medel icke bereddes, etablissemmentet icke kunde i fullständigt skick uppföras, utan flera nödvändiga byggnader måste uteslutas och etablissemmentet således blifva otillfredsställande.

Hvad anginge etablissemmentet i Umeå, hade Kongl. Maj:t beräknat kostnaden för detsamma till 500,000 kronor, medan åter Riksdagen för samma ändamål anslagit allenast 350,000 kronor. Det hade emellertid, oaktadt upprepade förnyade beräkningar egt rum, visat sig alldeles omöjligt att för sistnämnda belopp uppföra ett nöjaktigt etablissemment i Umeå, utan erfordrades härför åtminstone den af Kongl. Maj:t ursprungligen äskade summan 500,000 kronor.

Såsom chefen för fortifikationen erinrat, erfordrades alltså för fullbordande af de beslutade nya etablissemmenten i Upsala och Umeå, utöfver de för ändamålet redan beviljade belopp, åtminstone 350,000 kronor, deraf 200,000 kronor för etablissemmentet i Upsala och 150,000 kronor för etablissemmentet i Umeå, och medel härtill borde så snart som möjligt beredas. För statsverket måste det nemligen äfven ur ekonomisk synpunkt vara förmånligast, om hvardera etablissemmentet *på en gång* i fullständigt skick uppfördes; ty påtagligen skulle det blifva billigare att på en gång uppföra *alla* byggnader vid etablissemmentet, än att, såsom nu, derest icke ytterligare medel anvisades, måste blifva fallet, till en början uppföra allenast vissa byggnader och sedermera inom närmaste åren de öfriga, som ju i allt fall *icke kunde* undvaras, utan förr eller senare ovilkorligen *måste* uppföras.

Beträffande det sätt, hvarpå medel skulle kunna beredas till fullbordande af ifrågavarande båda kasernetablissemment, hade departementschefen ej något att erinra vid hvad chefen för fortifikationen i sådant hänseende föreslagit. Såväl de befintliga behållningarna å anslagen till Första Göta artilleriregementes och Lifgardets till häst nya etablissemment som den odisponerade behållningen å försäljningsmedlen för fotgardesrege-

mentenas gamla tomter syntes kunna för nu ifrågavarande ändamål lämpligen användas. Enligt hvad departementschefen under hand från statskontoret inhemtat, öfverstege det belopp, som af försäljningsmedlen för fotgardesregementenas gamla kaserntomter i statskontoret inestode odisponeradt, rätt ansenligt det af chefen för fortifikationen uppgifna beloppet 143,675 kronor, beroende detta derpå, att till statskontoret influtit jemväl räntor å ogulden köpeskillning för försålda tomter, en inkomstpost, som icke ingått i chefens för fortifikationen beräkningar, i hvilka endast upptagits sjelfva köpeskillingen för de försålda tomterna, men ej några räntemedel. Någon närmare utredning om storleken af det i statskontoret inestående beloppet syntes emellertid icke vara erforderlig, då det ju icke ifrågasattes att af den odisponerade behållningen å ifrågavarande försäljningsmedel få använda mera än 143,675 kronor.

Beträffande chefens för fortifikationen förslag ansåge departementschefen sig i öfrigt endast böra framhålla, att detsamma vore grundadt derpå, att 1894 års Riksdag till uppförande af de af den förbättrade härordningen föranledda nya kasernetablissemanten beviljat, så att säga, ett gemensamt belopp, med rätt för Kongl. Maj:t att använda uppkommande öfverskott å det för ett etablissement anslagna belopp till betäckande af möjligen blifvande brist å anslaget för ett annat, samt att chefen för fortifikationen för ty ansett, att de medel, som nu skulle anvisas, borde på enahanda sätt beviljas.

Då Kongl. Maj:t funnit Andra Svea artilleriregementes kasernetablissemant böra af militära skäl förläggas till Upsala och i följd deraf bidraget från förläggningsstaden inskränkt till det af nämnda stad erbjudna belopp 200,000 kronor, har den förutsättning bortfallit, hvarunder Riksdagen i enlighet med Gefle stads anbud beräknat det påräkneliga bidraget till 400,000 kronor.

Då derjemte det icke låtit sig göra att uppföra Norrlands dragonregementes kasernetablissemant i Umeå för det af 1894 års Riksdag der till beviljade belopp 350,000 kronor, hvilket med 150,000 kronor understeg, hvad Kongl. Maj:t för ändamålet äskat, samt genom de under senaste åren inträdda stegrade pris på byggnadsmaterial kostnaden för de nya kasernetablissemanten torde hafva i vissa afseenden blifvit högre, än beräknadt varit, finner utskottet, som emot det föreslagna sättet för medlens beredande ej funnit något att erinra, sig böra hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning må
af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 15 april 1898.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.